

Рум-Рема-Ремчиці

Третього серпня нинішнього року парафіяни, жителі Ремчиць відзначили 230-річчя храму Різдва Діви Марії. На урочистості сюди з'їхалися священнослужителі, віруючі нашого та сусіднього районів. Святкове богослужіння провів керуючий Рівненською єпархією Владика Варфоломій. Різвяно-Богородицька церква в Ремчицях була побудована у 1767 році силами парафіян: дерев'яна з такою ж дзвіницею. Церковні документи свідчать, що на кінець XIX століття у селі було 1977 парафіян. Церкві належало 73 десятини землі. В селі функціонувала церковно-приходська школа. Неподалік Ремчиць була річкова пристань. Приписні села: Тріскині і Решновка (нинішня Яринівка). Село Ремчиці входило до складу Луцького повіту. Вперше, як село над Горинню, Ремчиці згадуються у 1571 році (опис Актової книги Київського центрального архіву).

Колись древляни, що жили на Погоринні, називали цю ріку Яринь - на честь Бога краси і весняного цвітіння Яра. Трохи пізніше Горинь мала назву Горина: мабуть, від старослов'янського слова "горина" (гірська країна, гориста місцевість). Ще в Іпатіївському літописі під 1150-м роком записано, що великий князь Київський, внук Володимира Мономаха, Ізяслав Мстиславович "... перейшов Горину і тут став табором". І тільки десь у 1450-му році в письмових джерелах з'являється ймення ріки - Горинь.

Про повноводність Горині в давньому свідчать колишні тераси цієї ріки. Коли в'їжджаєте за Ремчицями на міст, погляньте вправо, - і в поле вашого зору потрапить обривистий схил біля села Бережниця. Ось там і був у давнину лівий берег Горині. Правий - колишнє піщане плесо - там, де розташоване село Білятичі. До річи, на території першої підвищеної надзаплавної тераси поблизу Бережниці археологом І.К. Свешніковим у 1963 році виявлене поселення часів енеоліту - доби міді (IV-III тисячоліття до нашої ери) та Давньої Русі.

Але ж звідки назва села? У народі побутує версія, що село було засноване біля річкової реми (старослов'янське "рема" - течія). Однак течія у річці є скрізь: в одному місці повільніша, в іншому - швидша. На мою думку, найкраще, логічніше підходить беларуське поняття "рум". Так називалося місце біля річки, звідки плотогони-плисаки в повинь сплавливали плоти. Для нього вибирали велику луку, утворену рікою. І така лука біля Ремчиць є.

Роботи на сплаву розпочиналися тим, що з лісу взимку" переправляли сюди, на рум, спилані і з допомогою спеціальних скоб очищені від гілля та кори дерева, що їх попередньо намічав бракер, аби не потрапила потім під пилку гнила чи крива колода. Доставляли з лісу сюди й готові бруски - для залізниці, шахт, копалень. Особливо багато виготовляли шпал для залізниці. Бруски, з яких виходило по одній шпалі, називали швеллями, по дві - шліфрами, по три - тимбарами.

На румі колоди складалися в штабелі, що сягали двох метрів у висоту і понад чотири в ширину. Штабелі стискали підпирками і, навіть, на випадок затоплення руми стягували товстим дротом.

Навесні, коли ріка входила в береги, і вода трохи теплішала, сплавщики бралися в'язати плоти. Під час сплаву саме наставали вільні од господарської роботи тижні - навесні, поки ще не розпочалася масова сівба, і восени, коли з основними польовими роботами, окрім молотьби, було покінчено. Отож, ремчуки й ходили туди на підробітки.

З побудовою залізниць сплав деревини Почав занепадати: по-перше, саме будівництво залізниці, поки воно тривало, забрало багато лісу, по-друге, із введенням залізниці з'явився новий спосіб перевезення його на далекі відстані. Цьому ж сприяв і автомобільний транспорт. А назва поселення біля руми залишилася на всю його історію. Рум-Рема-Ремчиці. Можливо, що раніше воно називалося Румчиці. "

З Ремчицями "перекликаються" такі населені пункти: Румівка - у Запорізькій, Івано-Франківській та Полтавській областях, Ремеля – на Мозирщині та Рем у Беларусі. Звичайно, Ремчиці - це не Рим, але багато доріг, що ведуть до сусідньої Беларусі, зливаються і пролягають саме через це село.

В. Леснічук